

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 466)

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa dokonuje nowelizacji ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Ponadto zmieniono: ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy niezawodowych, ustawę z dnia 4 września 1997 r. o dyscyplinie wojskowej, ustawę z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, ustawę z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej, ustawę z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych oraz ustawę z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy głównym celem nowelizacji jest poprawa efektywności systemu kadrowego w Siłach Zbrojnych RP, a zaproponowane rozwiązania są rezultatem oceny dotychczasowego funkcjonowania ustawy pragmatycznej.

Zmiany w wyżej wymienionych ustawach dotyczą w szczególności:

- 1) upoważnienia Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, liczby stanowisk służbowych w poszczególnych korpusach kadry zawodowej Sił Zbrojnych z uwzględnieniem struktury Sił Zbrojnych (a nie jak dotychczas planowanej struktury);

- 2) likwidacji podziału wszystkich stanowisk oficerskich na obszary: główne, pośrednie, zabezpieczające i szczególne;
- 3) wprowadzenia instytucji "gestora korpusu osobowego (grupy osobowej)";
- 4) wprowadzenia do ustawy pragmatycznej instytucji "drogi służbowej" związanej z załatwianiem spraw żołnierzy zawodowych;
- 5) przekazania kompetencji kadrowych Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego w zakresie powoływania i zwalniania z zawodowej służby wojskowej, mianowania na stopnie wojskowe osób powołanych do zawodowej służby wojskowej (szeregowych i podoficerów), przenoszenia do rezerwy kadrowej, wyznaczania na stanowiska służbowe, czy też skreślenia z ewidencji wojskowej, innym organom, m.in. Ministrowi Obrony Narodowej, dyrektorowi departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwemu do spraw kadr, dowódcy jednostki wojskowej, czy też komendantowi szkoły wojskowej;
- 6) umożliwienia żołnierzom zawodowym podejmowania pracy poza granicami państwa, w strukturach organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych strukturach wojskowych na podstawie indywidualnego kontraktu;
- 7) zasad opiniowania służbowego (wprowadzenie jednolitej opinii służbowej, w miejsce opinii okresowej oraz opinii specjalnej);
- 8) umożliwienia podoficerom zawodowym awansu do korpusu oficerów zawodowych (po spełnieniu warunków określonych w znowelizowanym art. 28 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych);
- 9) podniesienia minimalnego okresu kadencji z dwunastu do osiemnastu miesięcy oraz umożliwienie organowi właściwemu do wyznaczania na stanowisko służbowe, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami Sił Zbrojnych, przedłużania okresu kadencji maksymalnie o dwanaście miesięcy;
- 10) zobligowania żołnierzy do utrzymywania sprawności fizycznej oraz określenia zasad przeprowadzania sprawdzianu sprawności fizycznej;
- 11) uściślenia przepisów ograniczających podejmowanie przez żołnierza zawodowego pracy zarobkowej oraz prowadzenie przez niego działalności gospodarczej;
- 12) określenia zasad zawierania umów z żołnierzem zawodowym, którego planuje się na koszt wojska skierować na studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację w kraju lub za granicą, których koszt przekracza sześciokrotność najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego; umowa taka będzie określać m.in. warunki zwrotu kosztów poniesionych na utrzymanie i naukę żołnierza zawodowego w przypadku

- przerwania kształcenia lub zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, przed określonym w umowie okresem służby wojskowej;
- 13) rozszerzenia obowiązku składania oświadczeń majątkowych na wszystkich oficerów; obowiązek ten będzie spoczywał również na podoficerach pełniących zawodową służbę wojskową w organach finansowych i logistycznych;
 - 14) w zakresie czasu służby – wprowadzenia maksymalnego tygodniowego wymiaru służby żołnierzy zawodowych, który nie może przekraczać przeciętnie czterdziestu ośmiu godzin w tygodniu, w czteromiesięcznym okresie rozliczeniowym;
 - 15) uściślenia regulacji związanych z uposażeniem żołnierzy;
 - 16) upoważnienia organów przedstawicielskich żołnierzy zawodowych do opracowania i przyjęcia Kodeksu Honorowego Żołnierza Zawodowego Sił Zbrojnych;
 - 17) uregulowania skutków prawnych uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej lub wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej dokonanego przez organ wojskowy;
 - 18) określenia trybu nadawania przez Prezydenta RP stopnia wojskowego podporucznika (podporucznika marynarki), stopni wojskowych generałów (admiratów) oraz stopnia wojskowego Marszałka Polski;
 - 19) wprowadzenia do katalogu kar dyscyplinarnych zawartego w ustawie o dyscyplinie wojskowej kary odwołania z zajmowanego stanowiska służbowego;
 - 20) rozszerzenia zakresu zadań Żandarmerii Wojskowej o dokonywanie analizy o świadczeń o stanie majątkowym żołnierzy zawodowych i przedstawianie Ministrowi Obrony Narodowej wniosków w tym względzie;
 - 21) wskazania w ustawie o służbie cywilnej, że nabór kandydatów do korpusu służby cywilnej na stanowiska związane z obronnością kraju odbywa się z uwzględnieniem pierwszeństwa w zatrudnieniu przysługującego osobom zwolnionym z zawodowej służby wojskowej, o których mowa w art. 119 ust. 1 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych;
 - 22) rozszerzenia państwowego zasobu kadrowego o osoby zwolnione z zawodowej służby wojskowej, pełnionej na stanowisku służbowym w Ministerstwie Obrony Narodowej wskutek wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej, których ostatnim stanowiskiem służbowym zajmowanym w czasie pełnienia zawodowej służby wojskowej było stanowisko związane z kierowaniem departamentem lub komórką równorzędną w Ministerstwie Obrony Narodowej (dotyczy to również zastępców);
 - 23) rozszerzenie katalogu osób pełniących funkcję publiczną w rozumieniu ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990

oraz treści tych dokumentów o żołnierzy zawodowych zajmujących stanowiska służbowe o stopniach etatowych pułkowników (komandorów) i generałów (admiralów) oraz zajmujących stanowiska służbowe komendantów wojskowych komend uzupełnień oraz ich zastępców i nałożenia na te osoby obowiązku złożenia oświadczenia lustracyjnego.

Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2008 r., z wyjątkiem przepisów o opiniowaniu służbowym (art. 1 pkt 15 i 26), przepisów eliminujących regulacje dotyczące stanowisk: głównych, zabezpieczających, pośrednich, szczególne i zasadniczych (art. 1 pkt 24 i 25), przepisów określających zasady wyznaczania oficera i podoficera na wyższe stanowisko służbowe (art. 1 pkt 25), przepisów nowelizujących regulacje przejściowe (art. 1 pkt 70-72), a także przepisów nowelizujących ustawę o służbie cywilnej (art. 7) i ustawę o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (art. 8), które wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 43. posiedzeniu w dniu 15 czerwca 2007 r. Projekt ustawy był przedłożeniem rządowym. W trakcie prac w Sejmie m.in.:

- 1) zrezygnowano z nowelizacji art. 4 ust. 6 – zgodnie z projektem Minister Obrony Narodowej miałyby określać, w drodze rozporządzenia (a nie jak dotychczas zarządzenia), nazwy stanowisk służbowych występujących w armii, z jednoczesnym ustaleniem ich stopni etatowych i grup uposażenia oraz określać liczbę stanowisk służbowych w poszczególnych stopniach etatowych;
- 2) postanowiono, że na stopień wojskowy kaprała (mata) może być mianowany, po spełnieniu określonych ustawą warunków, również szeregowy zawodowy, który ukończył trzydzieści lat;
- 3) dokonano nowelizacji przepisów przejściowych ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych – art. 175 – 177 (art. 1 pkt 70-72);
- 4) zrezygnowano z nowelizacji ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze;
- 5) rozszerzono państwowy zasób kadrowy o osoby zwolnione z zawodowej służby wojskowej, pełnionej na stanowisku służbowym w Ministerstwie Obrony Narodowej wskutek wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej, których ostatnim stanowiskiem służbowym zajmowanym w czasie pełnienia zawodowej służby wojskowej było stanowisko związane z kierowaniem departamentem lub komórką równorzędną w Ministerstwie Obrony Narodowej (dotyczy to również zastępców) – art. 8;

- 6) rozszerzono katalog osób pełniących funkcję publiczną w rozumieniu ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów o żołnierzy zawodowych zajmujących stanowiska służbowe o stopniach etatowych pułkowników (komandorów) i generałów (admiralów) oraz zajmujących stanowiska służbowe komendantów wojskowych komend uzupełnień oraz ich zastępców i nałożono na te osoby obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego – art. 9 i 13.

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 1 pkt 3 lit. a czwarte tiret, pkt 19 – w związku z brzmieniem zdania wstępnego w art. 6 ust. 1 w części definiującej definicji określenia "gestor korpusu osobowego (grupy osobowej)" należałoby zastosować inną formę gramatyczną (inny przypadek).
Propozycja poprawki:
- w art. 1 w pkt 3 w lit. a w tiret czwartym, w pkt 19 wyrazy "wyznaczana przez Ministra Obrony Narodowej osoba" zastępuje się wyrazami "wyznaczaną przez Ministra Obrony Narodowej osobę" oraz wyraz "wpływająca" zastępuje się wyrazem "wpływającą";
- 2) art. 1 pkt 10 lit. c, ust. 5 – dodawany art. 20 ust. 5 w pkt 2 stanowi, że przypadku przeniesienia żołnierza zawodowego do rezerwy kadrowej w związku z podjęciem przez niego pracy poza granicami państwa w strukturach organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych strukturach wojskowych, na podstawie umowy zawartej między tym żołnierzem a taką organizacją, nie otrzymuje on uposażenia i innych należności pieniężnych, z wyjątkiem należności i świadczeń, o których mowa w art. 85 i 94-101. Wymienione przepisy nie obejmują dodatkowego uposażenia rocznego, o którym mowa w art. 83. Niemniej uposażenie takie będzie przysługiwało żołnierzowi na podstawie dodawanego art. 83 ust. 1a (art. 1 pkt 37 i 39). W związku z powyższym, mając na uwadze precyzyjność przepisów prawnych i kompletność dodawanego art. 20 ust. 5 należałoby rozważyć uzupełnienie tego przepisu o odesłanie do art. 83. Propozycja poprawki:
- w art. 1 w pkt 10 w lit. c, w ust. 5 w pkt 2 po wyrazach "mowa w" dodaje się wyrazy "art. 83,";
- 3) art. 1 pkt 11 – nowelizacja dokonywana tym przepisem skutkuje zmianą (ograniczeniem) zakresu spraw przekazanych do uregulowania przez Radę Ministrów w drodze

rozporządzenia wydanego na podstawie art. 22 ust. 9. W związku z art. 32 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej (zwanych dalej "ZTP"), w świetle którego zmiana zakresu spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym powoduje utratę mocy obowiązującej przez akt wykonawczy wydany na podstawie zmienianego przepisu upoważniającego z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, oraz treścią art. 14 ustawy nowelizującej, rodzi się pytanie czy wolą ustawodawcy jest, aby dotychczasowe rozporządzenie wydane na podstawie art. 22 ust. 9 przestało obowiązywać z dniem wejścia w życie opiniowanej ustawy. Jeżeli rozporządzenie to miałyby obowiązywać po 31 grudnia 2007 r. konieczna jest zmiana art. 14 polegająca na rozszerzeniu o to rozporządzenie katalogu przepisów wykonawczych czasowo utrzymywanych w mocy. Analogiczna uwaga dotyczy rozporządzenia wydanego na podstawie zmienianego art. 55 ust. 1 (art. 1 pkt 31) oraz rozporządzenia wydanego na podstawie zmienianego art. 56 ust. 5 (art. 1 pkt 31);

- 4) art. 1 pkt 20, art. 34 ust. 3 – zmieniany przepis stanowi, że przeniesienie żołnierza zawodowego do innego korpusu osobowego lub innej grupy osobowej może odbyć się po zasięgnięciu opinii gestorów korpusów osobowych. Mając na uwadze określenie definiowane w pkt 19 dodawanym do art. 6 ust. 1 oraz treść art. 34 ust. 3 (odnosi się on zarówno do korpusu osobowego, jak i grupy osobowej), należałoby rozważyć dostosowanie omawianego przepisu do art. 6 ust. 1 pkt 19 poprzez wskazanie, że warunkiem przeniesienia żołnierza zawodowego do innego korpusu osobowego lub innej grupy osobowej jest zasięgnięcie opinii gestora korpusu osobowego (grupy osobowej).
Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 20, w art. 34 w ust. 3 po wyrazie "osobowych" dodaje się wyrazy "(grup osobowych)";

- 5) art. 1 pkt 20, art. 34 ust. 4 – w związku z tym przepisem rodzi się pytanie, czy ustawodawca powinien się w nim posługiwać określeniem "**stanowiska służbowe** aplikantów, asesorów i sędziów wojskowych". Pytanie uzasadnia analiza zmienianego art. 23 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (art. 1 w pkt 12). Artykuł ten w nowym brzmieniu stanowi bowiem o trybie i warunkach wymaganych przy wyznaczaniu żołnierzy na **stanowiska** aplikantów, asesorów i sędziów w sądach wojskowych, a nie jak dotychczas o trybie i warunkach wymaganych przy wyznaczaniu żołnierzy na **stanowiska służbowe** aplikantów, asesorów i sędziów w sądach

wojskowych. Mając na uwadze jednoznaczność przepisów ustawy oraz zasadę techniki prawodawczej, w myśl której dla oznaczenia jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń (§ 10 ZTP), należałoby rozważyć skorelowanie terminologii ustawy odnoszącej się do aplikantów, asesorów i sędziów wojskowych. Analogiczna uwaga dotyczy art. 40 ust. 4 w nowym brzmieniu (art. 1 pkt 25), art. 58 ust. 1 w nowym brzmieniu (art. 1 pkt 32 lit. a) oraz nienowelizowanych opiniowaną ustawą art. 37 ust. 5, art. 45 ust. 4 i art. 80 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Propozycja poprawek - przy założeniu, że terminologia użyta w art. 23 w nowym brzmieniu jest prawidłowa:

- w art. 1 w pkt 20, w art. 34 w ust. 4 skreśla się wyraz "służbowych";

- w art. 1 w pkt 23 w lit. c:

a) zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

"ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:",

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do żołnierzy zawodowych pełniących zawodową służbę wojskową na stanowiskach aplikantów, asesorów i sędziów w sądach wojskowych oraz aplikantów, asesorów i prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz w instytucjach cywilnych.";

- w art. 1 w pkt 25, w art. 40 w ust. 4 skreśla się wyraz "służbowych";

- w art. 1 w pkt 28 w lit. e średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. f w brzmieniu:

"f) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Zwolnienie żołnierza zawodowego ze stanowiska aplikanta, asesora i sędziego sądu wojskowego oraz aplikanta, asesora i prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury następuje z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych i ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze.";

- w art. 1 w pkt 32 w lit. a, w ust. 1 skreśla się wyraz "służbowe";

- w art. 1 w pkt 36 w zdaniu wstępnym po wyrazach "art. 80" dodaje się dwukropek pozostałą treść oznacza się jako lit. b i dodaje się lit. a w brzmieniu:

"a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W przypadku gdy miesięczne uposażenie żołnierza zawodowego pełniącego zawodową służbę wojskową na stanowisku aplikanta, asesora lub sędziego sądu wojskowego albo aplikanta, asesora lub prokuratora wojskowej jednostki

organizacyjnej prokuratury jest niższe od miesięcznego wynagrodzenia przysługującego na równorzędnym stanowisku aplikanta, asesora lub sędziego sądu powszechnego albo aplikanta, asesora lub prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, żołnierzowi przysługuje dodatek wyrównawczy w wysokości różnicy między tym wynagrodzeniem a uposażeniem należnym na zajmowanym stanowisku.",

- 6) art. 1 pkt 27, art. 44 ust. 1 pkt 2 – nowelizowany przepis zawiera błędne odesłanie. Art. 44 ust. 1 pkt 2 powinien odsyłać do pkt 4 i 5, ponieważ w art. 44 ust. 1 nie będzie pkt 6.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 27, w art. 44 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy "pkt 4-6" zastępuje się wyrazami "pkt 4 i 5";

- 7) art. 1 pkt 35, art. 65 ust. 2 – mając na uwadze brzmienie zdania wstępnego (wprowadzenia do wyliczenia), które przesądza o sposobie sformułowania dalszej części przepisu (wyliczenia) należy stwierdzić, że z punktu widzenia reguł gramatyki języka polskiego nie da się pogodzić pkt 2 ze zdaniem wstępnym. W związku z powyższym, uwzględniając reguły formułowania przepisów zawierających wyliczenie oraz stosując poprawnie reguły gramatyczne należałoby rozważyć wprowadzenie stosownej poprawki. Zaproponowana poniżej poprawka uwzględnia technikę zastosowaną w art. 65 ust. 4 w nowym brzmieniu. Ponadto w art. 65 ust. 2 w pkt 1 należałoby wyraz "czterdziestu" zastąpić wyrazem "czterdzieści", a w art. 65 w ust. 4 zastosować poprawną formę gramatyczną (właściwa jest forma dopełniacza, a nie biernika).

Propozycja poprawek:

- w art. 1 w pkt 35, w art. 65 w ust. 2 w pkt 1 wyraz "czterdziestu" zastępuje się wyrazem "czterdzieści";
- w art. 1 w pkt 35, w art. 65:
 - a) w ust. 2 skreśla się pkt 2,
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. ... w brzmieniu:

"... . Żołnierza zawodowego – kobiety będącej w ciąży lub karmiącej dziecko piersią, nie deleguje się bez jej zgody poza miejsce pełnienia zawodowej służby wojskowej.";

- w art. 1 w pkt 35, w art. 65 w ust. 4 wyrazy "kobietę, sprawującą opiekę nad dzieckiem do lat czterech, pozostającą" zastępuje się wyrazami "kobiety sprawującej opiekę nad dzieckiem do lat czterech, pozostającej";
- 8) art. 1 pkt 36, art. 80 ust. 5b – dodany (na etapie prac w Sejmie) ust. 5b może budzić wątpliwości interpretacyjne. Nie jest jasne co należy rozumieć przez sformułowanie "przyznaje się te dodatki w ostatnim miesiącu pełnienia służby, w wysokości uzależnionej od okresu ich otrzymywania", szczególnie jeśli weźmiemy pod uwagę pierwszą część dodanego przepisu, z której wynika, że dotyczy on żołnierza zawodowego, "który otrzymuje lub otrzymywał dodatki";
- 9) art. 1 pkt 38, art. 89 ust. 2 – mając na uwadze, że dotychczasowy art. 89 nie był podzielony na ustępy, zmiana powinna polegać na dodaniu ust. 2, a nie na zmianie jego brzmienia. Propozycja poprawki:
- w art. 1 w pkt 38 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:
"w art. 89 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:";
- 10) art. 1 pkt 47, art. 112 ust. 1 pkt 2 – analizując przepisy ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych oraz inne przepisy prawa dotyczące poświadczeń bezpieczeństwa, należy stwierdzić, że ustawodawca mówiąc o pozbawieniu poświadczenia bezpieczeństwa posługuje się określeniem "cofnięcie poświadczenia bezpieczeństwa". Jednym z warunków spójności systemu prawa jest zapewnienie spójności terminologicznej w ramach tego systemu. Propozycja poprawki:
- w art. 1 w pkt 47, w art. 112 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy "pozbawienia żołnierza" zastępuje się wyrazami "cofnięcia żołnierzowi";
- 11) art. 1 pkt 54, art. 122a ust. 1 i 3 – dodawany art. 122a ogranicza możliwość podejmowania przez żołnierza zawodowego, który w czasie zawodowej służby wojskowej był obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym - przez okres 3 lat od dnia zwolnienia ze służby – zatrudnienia lub pracy zarobkowej na podstawie innego tytułu u przedsiębiorców prowadzących określoną w tym przepisie działalność, jeżeli w okresie 3 lat przed dniem zwolnienia ze służby brał on udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub brał udział w wykonywaniu umowy. Uwzględniając, że

przepis ten w pewnym zakresie odnosi się do zamówień publicznych, fakt, że w systemie prawnym nie ma (co mógłby sugerować omawiany przepis) przepisów w sprawie klasyfikacji wyrobów obronnych oraz towarów i usług przeznaczonych na zamówienie jednostek wojskowych (są przepisy w sprawie klasyfikacji wyrobów obronnych) oraz , że w art. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych zdefiniowano co należy rozumieć przez dostawę, roboty budowlane i usługi, należałoby rozważyć wprowadzenie do ustawy nowelizującej stosowanych poprawek, które zasadniczo zmierzałyby do zastosowania w tej ustawie nomenklatury, którą ustawodawca posługuje się w przepisach dotyczących zamówień publicznych. Zdaniem Biura Legislacyjnego proponowane poniżej poprawki zapewnią jednoznaczność przepisów ustawy oraz spójność terminologiczną w ramach systemu prawa. Analogiczna uwaga dotyczy też art. 56 ust. 3 pkt 4 w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 31.

Propozycja poprawek:

- w art. 1 w pkt 31, w art. 56 w ust. 3 w pkt 4 wyrazy "oraz towarów" zastępuje się wyrazami ", oraz dostaw, robót budowlanych";
- w art. 1 w pkt 54, w art. 122a:
 - a) w ust. 1 wyrazy "obrotów wyrobami, o których mowa w przepisach w sprawie klasyfikacji wyrobów obronnych oraz towarów" zastępuje się wyrazami "obrotu wyrobami, o których mowa w przepisach w sprawie klasyfikacji wyrobów obronnych, oraz dostaw, robót budowlanych" oraz wyrazy "dotyczących tych wyrobów, towarów" zastępuje się wyrazami "dotyczącym tych wyrobów, dostaw, robót budowlanych",
 - b) w ust. 3 wyraz ", robót" zastępuje się wyrazami ", dostaw, robót budowlanych" oraz wyraz ", roboty" zastępuje się wyrazami "dostawy, roboty budowlane"

12) art. 1 pkt 55, art. 123 ust. 3 – nowelizowany przepis stanowi, że byłemu żołnierzowi zawodowemu przysługuje odszkodowanie z tytułu poniesionej przez niego szkody w związku z niewydaniem mu w terminie lub wydaniem niewłaściwego świadectwa służby, w wysokości wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy z tego powodu, nie dłuższy jednak niż sześć tygodni. Przepis ten nie precyzuje jednak co należy rozumieć przez wynagrodzenie - czy przepis ten stanowi o uposażeniu zasadniczym albo uposażeniu zasadniczym, wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, czy też o jakimś innym wynagrodzeniu. W związku z powyższym rodzi się pytanie, w jaki sposób zostanie ustalone odszkodowanie. Mając na

uwadze wyeliminowanie możliwych wątpliwości interpretacyjnych należałoby rozważyć uściślenie tego przepisu.

Propozycja poprawki - przy założeniu, że omawiany przepis stanowi o uposażeniu zasadniczym, wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnym na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym:

- w art. 1 w pkt 55, w ust. 3 wyraz "wynagrodzenia" zastępuje się wyrazami "uposażenia zasadniczego, wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym,";

13) art. 1 pkt 58, art. 127 pkt 1 – art. 127 pkt 1 w nowym brzmieniu stanowi, że szkołami wojskowym kształcącymi kandydatów na żołnierzy zawodowych na potrzeby korpusu oficerów zawodowych są m.in. wyższe szkoły oficerskie. Zgodnie z art. 252 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, istniejące w dniu wejścia w życie tej ustawy wyższe szkoły oficerskie zostały przekształcone w uczelnie wojskowe. W związku z tym należałoby wprowadzić stosowną poprawkę uwzględniającą zmianę dokonaną w systemie prawa w dniu 1 września 2005 r. Poprawka ta uzasadniona jest również tym, że w dodawanym art. 124a w ust. 4 w pkt 2 (art. 1 pkt 57) ustawodawca stanowi, że kontrakt na pełnienie służby kandydackiej z osobą, o której mowa w ust. 1 pkt 2 tego artykułu, podpisuje komendant **uczelni wojskowej** (a więc w tym przypadku ustawodawca uwzględnił art. 252 ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym). Mając powyższe na uwadze należałoby znowelizować również art. 143 ust. 2 pkt 5, który mówi m.in. o komendancie wyższej szkoły oficerskiej

Propozycja poprawek:

- w art. 1 w pkt 58, w pkt 1 wyrazy "wyższe szkoły oficerskie" zastępuje się wyrazami "uczelnie wojskowe";
- w art. 1 w pkt 64:
 - a) w zdaniu wstępnym wyrazy "otrzymuje brzmienie" zastępuje się wyrazami "i 5 otrzymują brzmienie",
 - b) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

"5) dowódca dywizji, flotyli i brygady niewchodzącej w skład dywizji oraz komendant uczelni wojskowej - w odniesieniu do stanowisk służbowych do stopnia etatowego majora (komandora podporucznika) włącznie w podległych jednostkach wojskowych, z zastrzeżeniem pkt 6 i 7;"

14) art. 1 pkt 71, art. 176 ust. 1 pkt 3 – mając na uwadze czytelność przepisów przejściowych oraz konieczność skorelowania wprowadzenia do wyliczenia z następującym po nim wyliczeniem należałoby rozważyć poniższą poprawkę.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 71, w art. 176 w ust. 1 w pkt 3

"3) z uwagi na potrzeby Sił Zbrojnych, wyznaczony na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższego stopnia etatowego niż posiadany przez niego stopień wojskowy, za jego pisemną zgodą – w przypadku podoficera.";

15) art. 7 pkt 2, art. 15a ust. 1 – dodawany do ustawy o służbie cywilnej art. 15a ust. 1 dotyczy osoby zwolnionej z zawodowej służby wojskowej wskutek wypowiedzenia stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej. W związku z tym rodzi się pytanie, czy przepis ten mówi o wypowiedzeniu stosunku służbowego dokonany przez żołnierza zawodowego, czy też o wypowiedzeniu stosunku służbowego dokonany przez właściwy organ. Jest to istotne ponieważ przyczyny uzasadniające dokonanie wypowiedzenia przez żołnierza zawodowego są inne aniżeli wypowiedzenia dokonywanego przez właściwy organ. Mając na uwadze precyzję przepisów ustawy oraz wyeliminowanie ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych należałoby rozważyć uściślenie dodawanego przepisu. Analizując art. 15a ust. 1 wydaje się, że wolą ustawodawcy jest, aby przepis ten dotyczył wypowiedzenia dokonany przez właściwy organ.

Propozycja poprawki:

- w art. 7 w pkt 2, w art. 15a w ust. 1 po wyrazach "stosunku zawodowej służby wojskowej" dodaje się wyrazy "dokonany przez organ, o którym mowa w art. 114 ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych";

16) art. 8 pkt 2, art. 9 – nowelizowany art. 9 ustawy o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych w dotychczasowym brzmieniu składa się z trzech ustępów, przy czym żaden z nich nie dzieli się na punkty. W związku z tym błędem jest dodawanie pkt 4 do art. 9. Przepis ten powinien być oznaczony jako ust. 4. Abstrahując od oznaczenia przepisów w art. 9 należałoby się zastanowić, czy zmiana tego artykułu w ogóle jest potrzebna. Dodawany przepis stanowi, że osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5, podlegają wpisowi do ewidencji osób należących do państwowego zasobu kadrowego prowadzonej przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Analizując treść art. 9 ust. 1

należy stwierdzić, że ewidencja obejmuje wszystkie osoby, które należą do państwowego zasobu kadrowego, o których mowa w art. 6 ust. 1. Od dnia wejścia w życie nowelizacji art. 6 ust. 1 będą to także osoby, o których mowa w dodawanym pkt 5.

Propozycja poprawek:

- w art. 8 w pkt 2:
 - a) w zdaniu wstępnym wyrazy "pkt 4" zastępuje się wyrazami "ust. 4",
 - b) pkt 4 oznacza się jako ust. 4;

albo (przy założeniu, że nowelizacja art. 9 jest zbędna)

- art. 8 otrzymuje brzmienie:

"Art. 8. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (Dz. U. Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 17, poz. 96 i Nr 50, poz. 331) w art. 6 w ust. 1 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

"5) osoby wymienione w art. 15a ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 218, Nr 218, poz. 1592 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162), których ostatnim stanowiskiem służbowym zajmowanym w czasie pełnienia zawodowej służby wojskowej było stanowisko związane z kierowaniem departamentem lub komórką równorzędną w Ministerstwie Obrony Narodowej, a także ich zastępcy.";

17) art. 9 i 13 – dodane przez Sejm przepisy rozszerzają o żołnierzy zawodowych zajmujących stanowiska służbowe o stopniach etatowych pułkowników (komandorów) i generałów (admirałów) oraz zajmujących stanowiska służbowe komendantów wojskowych komend uzupełnień i ich zastępców katalog osób pełniących funkcje publiczne w rozumieniu ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (zwanej dalej "ustawą lustracyjną") oraz nakładają na te osoby obowiązek złożenia oświadczenia lustracyjnego. Przepis przejściowy (art. 13) rozciąga skutek nowelizacji również na żołnierzy zawodowych zajmujących wyżej wskazane stanowiska służbowe w dniu wejścia w życie ustawy nowelizującej, określając jednocześnie tryb

składania oświadczenia przez takie osoby oraz skutek niezłożenia w terminie oświadczenia lustracyjnego.

Dokonując analizy prawnej wskazanych przepisów należy mieć na względzie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2007 r. (sygn. akt K 2/07) dotyczący ustawy lustracyjnej oraz fakt, iż Trybunał uznał za niezgodną z Konstytucją część przepisów ustawy lustracyjnej.

W związku z art. 9 opiniowanej ustawy nasuwa się kilka wątpliwości. Przede wszystkim należy rozważyć, czy wszystkie osoby, które zostały wymienione w dodawanym art. 4 pkt 54 można zakwalifikować, jako osoby pełniące funkcje publiczne oraz, uwzględniając zasadę równości, czy katalog podmiotów zawarty w tym przepisie jest kompletny. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że w świetle przepisów Konstytucji, osoba pełniąca funkcję publiczną staje się nią poprzez wykonywanie zadań władzy publicznej i gospodarowanie mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa oraz, że osoba taka powinna być związana więziami formalnymi z instytucją publiczną. Zdaniem Trybunału sprawowanie funkcji publicznej wiąże się z realizacją określonych zadań w urzędzie, w ramach struktur władzy publicznej lub na innym stanowisku decyzyjnym w strukturze administracji publicznej, a także w innych instytucjach publicznych. W ramach tej struktury osoba taka powinna realizować, w pewnym stopniu, zadania publiczne nałożone na instytucję. Co więcej, działanie takiej osoby powinno mieć wpływ na sytuację prawną innych osób lub łączyć się co najmniej z przygotowywaniem decyzji dotyczących innych podmiotów. Podsumowując Trybunał stwierdził, że kategoria osób pełniących funkcje publiczne nie może obejmować funkcji, stanowisk i zawodów, które nie mają żadnego związku z władztwem publicznym ani z gospodarowaniem mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Dalsza analiza art. 9 wymaga zastanowienia, jak na gruncie aktualnie obowiązującego prawa i nowelizacji realizowany będzie obowiązek składania oświadczeń lustracyjnych i badania zgodności z prawdą tych oświadczeń, w szczególności w jakiej formie składane będzie oświadczenie. Trybunał Konstytucyjny zakwestionował bowiem wzór oświadczenia lustracyjnego i uznał, że na użytek nowych oświadczeń konieczne jest ponowne, ustawowe określenie treści i formy wzoru oświadczenia lustracyjnego, niezawierającego błędu, którym jest dotknięte oświadczenie według wzoru konstytucyjnie zdyskwalifikowanego. Analogiczne uwagi dotyczą oświadczenia składanego na podstawie art. 13 ustawy nowelizującej.

Nowelizowany art. 7 ust. 2 ustawy lustracyjnej stanowi, że żołnierz zawodowy będzie zobowiązany złożyć oświadczenie lustracyjne **przed doręczeniem** mu decyzji o wyznaczeniu na stanowisko służbowe. Z przepisu tego wynika, że żołnierz będzie musiał złożyć oświadczenie w okresie pomiędzy wydaniem decyzji, a jej doręczeniem. W związku z tym rodzi się pytanie, jaki jest skutek niezłożenia oświadczenia przez żołnierza zawodowego z punktu widzenia decyzji o wyznaczeniu na stanowisko, szczególnie jeśli weźmiemy pod uwagę, że warunkiem wydania tej decyzji nie jest złożenie oświadczenia.

Ustawodawca postanowił, w art. 13 ust. 3, że w przypadku niezłożenia w terminie oświadczenia lustracyjnego przez żołnierza zawodowego zobowiązanego do jego złożenia na podstawie art. 13 ust. 1, zwalnia się go z zawodowej służby wojskowej z mocy prawa. Ten przepis również może budzić zastrzeżenia, szczególnie jeśli weźmiemy pod uwagę wyrok Trybunału Konstytucyjnego w zakresie dotyczącym art. 57 ust. 2 ustawy lustracyjnej, który przewiduje pozbawienie funkcji publicznej osoby, która nie złożyła oświadczenia lustracyjnego mimo iż była do tego zobowiązana, z mocy prawa z dniem, w którym upłynął termin do złożenia oświadczenia. Zdaniem Trybunału przepis ten nie różnicuje w żaden sposób sytuacji osoby, która spóźniła się ze złożeniem oświadczenia lustracyjnego, lecz je ostatecznie, i to w krótkim czasie po upływie terminu, złożyła, oraz takiej, która pozostaje w zwłoce lub w ogóle nie wywiązuje się z nałożonego obowiązku, a więc przepis ten nie daje możliwości zastosowania zróżnicowanej sankcji za niewywiązanie się z ustawowego obowiązku. Godzi to w art. 2 Konstytucji – zasadę poprawnej legislacji oraz art. 31 ust. 3 – zasadę proporcjonalności. Mechanizm automatycznego zastosowania sankcji za niezłożenie oświadczenia lustracyjnego bez względu na przyczynę został uznany za niekonstytucyjny. Zdaniem Trybunału za wątpliwy konstytucyjnie należy uznać sam fakt ustawowego zrównania pod względem skutków prawnych niezłożenia oświadczenia lustracyjnego w terminie i złożenia oświadczenia nieprawdziwego.

Warunkiem skuteczności i funkcjonalności prawa oraz poprawnej legislacji jest m.in. tworzenie prawa, które nadaje się do stosowania. Uwzględniając fakt, że na skutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego istotna część przepisów proceduralnych dotyczących lustracji utraciła moc prawną, że konieczne są systemowe rozwiązania w zakresie lustracji oraz mając na uwadze wyżej sformułowane wątpliwości, można mieć wątpliwość, czy nowelizacja ustawy lustracyjnej w zaproponowanym zakresie pozwoli osiągnąć cel założony przez prawodawcę. Nie kwestionując idei lustracji, ale kierując się

racjonalnością w tworzeniu prawa trzeba stwierdzić, że ustawodawca najpierw powinien rozwiązać podstawowe problemy związane z ustawą lustracyjną, a dopiero w następnej kolejności ingerować w materię zakresu podmiotowego ustawy lustracyjnej.

18) art. 14 – w związku z tym, że art. 1 pkt 15 ustawy nowelizującej, który nowelizuje art. 26 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, przepis przejściowy dotyczący czasowego utrzymania w mocy aktów wykonawczych wydanych na podstawie tego artykułu powinien wejść w życie w tym samym terminie co zmiana przepisu upoważniającego, a nie 1 stycznia 2008 r. W przeciwnym razie, zgodnie z § 32 ust. 2 ZTP, rozporządzenie wydane na podstawie art. 26 ust. 10 utraci moc obowiązującą, a art. 14 w zakresie art. 26 będzie bezprzedmiotowy.

Propozycja poprawek:

- w art. 14:

a) skreśla się wyrazy "art. 26 ust. 10," oraz wyrazy "art. 26 ust. 14",

b) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 26 ust. 10 ustawy, o której mowa w ust. 1, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 26 ust. 14 ustawy, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy.";

- w art. 15 wyrazy "i art. 8" zastępuje się wyrazami ", art. 8 i art. 14 ust. 2";

19) art. 15 – mając na względzie, że przepisy eliminujące z ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych regulacje dotyczące stanowisk: głównych, zabezpieczających, pośrednich, szczególnych i zasadniczych (art. 1 pkt 24 i 25) wejdą w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia, należałoby postulować, aby w tym samym terminie zostały wyeliminowane z systemu również definicje pojęć "stanowiska główne", "stanowiska zabezpieczające", "stanowiska pośrednie", "stanowiska szczególne" i "stanowiska zasadnicze". Ponadto, w związku z tym, że znowelizowany art. 26 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych posługuje się w ust. 2 pojęciem "karta opisu stanowiska służbowego" oraz faktem, że nowelizacja art. 26 (art. 1 pkt 15) wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, należałoby definicję pojęcia "karta opisu stanowiska służbowego" wprowadzić do systemu prawnego w tym samym terminie co zmianę art. 26 (rozpatrywana ustawa przewiduje, że zmiana słowniczka wejdzie w życie 1 stycznia 2008 r.).

Propozycja poprawek:

- w art. 1 w pkt 3 w lit. a:
 - a) w tiret drugim wyrazy "7-10" zastępuje się wyrazami "7-11";
 - b) po tiret drugim dodaje się tiret w brzmieniu:
 - "- po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:
 - "11a) karta opisu stanowiska służbowego – dokument sporządzony dla każdego stanowiska służbowego występującego w dokumencie etatowym jednostki wojskowej (komórki organizacyjnej), zawierający w szczególności informacje dotyczące charakterystyki stanowiska, podstawowych obowiązków i wymaganych kwalifikacji na stanowisku służbowym;"",
 - c) w tiret trzecim:
 - zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:
 - "pkt 12 otrzymuje brzmienie:"
 - skreśla się pkt 11;
- w art. 15 po wyrazach "art. 1" dodaje się wyrazy "pkt 3 lit. a tiret drugie i trzecie,".

Jakub Zabielski

Legislator